



Patterns of Spatial and Ethnic Inequalities Workshop

3-4. máj 2012 – Ostrava, Česko

Antisegregačný plán v maďarských Stratégiách integrovaného rozvoja mesta

Gergely Tagai

Vedecký pomocný pracovník

Regionálny výskumný ústav MTA KRTK

Budapešť



Stratégia integrovaného rozvoja mesta

- Charta z Lipska 2007 – o udržateľných európskych mestách
- Podpora integrovaného rozvoja mesta (v záujme udržateľnosti)
- Koordinácia priestorových, odvetviálnych a časových hľadísk kľúčových oblastí projektovania
- Zapojenie hospodárskych účastníkov, odborníkov a verejnosti do plánovacieho procesu
- Európsky rozmer ↔ miestne faktory a subsidiarita
- Odporúčania k vypracovaniu programov rozvoja mesta



Stratégia integrovaného rozvoja mesta (SIRM)

- Maďarská príručka k vypracovaniu SIRM v roku 2007
- SIRM: stratégia stredodobého rozvoja mesta a rehabilitácie
- V prvom rade podporuje projekty miest ku grantovým zdrojom EÚ v plánovacom období 2007-2013
- Vypracovanie Stratégií integrovaného rozvoja mesta v období 2007-2011
- Preverovanie Príručky SIRM v roku 2009 (okrem iného podľa odporúčaní MTA RKK)



Stratégia integrovaného rozvoja mesta (SIRM)

- Hlavné časti SIRM:
 - Hodnotenie hospodársko-spoločenskej situácie mesta
 - Úloha mesta v sieti obcí
 - Hodnotenie situácie na mestskej úrovni
 - Územná analýza mestských častí
 - Strategické plánovanie 1.
 - Dlhodobá vízia budúcnosti mesta
 - Stredodobé ciele odvetví
 - Ciele jednotlivých mestských častí



Stratégia integrovaného rozvoja mesta (SIRM)

- Strategické plánovanie 2.
 - Určenie akčných oblastí
 - Uplatnenie princípu udržateľnosti
 - Koherencia stratégie (vzťah s inými rozvojovými dokumentmi mesta; harmonizácia cieľov mesta a mestských častí)
 - Otázky realizácie stratégie
- Prostriedky realizácie
 - Úloha miestnej samosprávy (regulácia, marketing atď.)
 - Organizačné prvky rozvoja mesta (manažment, koordinácia)
 - Socializácia
 - Monitoring



Stratégia integrovaného rozvoja mesta (SIRM)

- Povinné prílohy SIRM (v skutočnosti integrované časti):
 - Plán akčných oblastí
 - Podrobný plán zásahov
 - Komplexný scenár realizácie (regulácia, vykonávanie, financie, organizácia atď.)
 - Predstavenie projektových prvkov rozvoja a rehabilitácie
 - Ročná previerka
 - Antisegregačný plán



Charta z Lipska o vylúčení zo spoločnosti a o segregácii

- Značné rozdiely v rámci miest ohľadom hospodárskych a spoločenských možností
- Rozlíšenie spoločenských skupín vedie k destabilizácii mestskej spoločnosti
- Jedným z cieľov rozvoja mesta je posilnenie stability miestnych komunít
- V tomto procese je veľmi dôležité zapojenie obyvateľstva a včasná identifikácia problémov
- Zásahové stratégie: obnova stavaného okolia, posilnenie miestneho trhu pracovných síl, proaktívna politika vzdelávania



Antisegregačný plán SIRM

- Antisegregačný plán
 - Určenie segregátov
 - Analýza hospodársko-spoločenskej situácie segregátov (ako súčasť analýzy situácie mesta)
 - Antisegregačný program (ako súčasť rozvojovej stratégie)



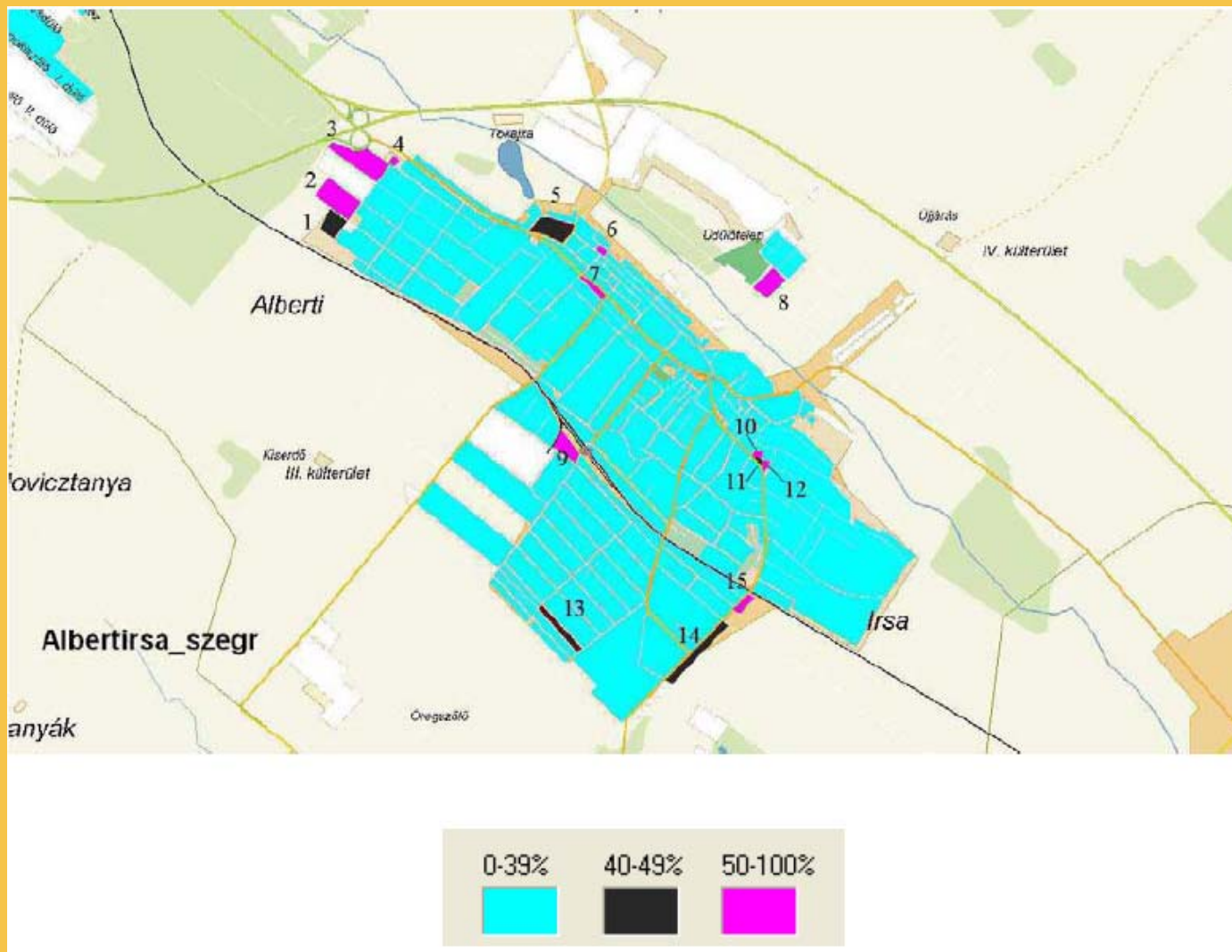


Určenie segregovaných oblastí 1

- Index segregácie podľa údajov sčítania obyvateľov v roku 2001:
 - Segregát – kde aspoň 50 % obyvateľstva aktívneho veku (15-59 rokov) nedisponuje pravidelným pracovným príjmom a ich najvyššie školské vzdelanie nepresahuje 8. ročník ZŠ
 - Oblasti ohrozené segregáciou – kde je hodnota hore uvedeného indexu 40 až 50%-ná



Segregované oblasti obce Albertirsa (Župa Pest)



Zdroj :Stratégia integrovaného rozvoja obce Albertirsa, 2010. s. 160.



Určenie segregovaných oblastí 2

- Údaje zo sčítania ľudu v roku 2001 sú zastaralé, k lepšiemu prístupu sú potrebné aj iné údaje
- Segregačný ukazovateľ na základe údajov podpory:
 - Segregát – kde je pomer tých, ktorí dostávajú pravidelnú sociálnu podporu (pravidelné sociálne dávky, podpora na zachovanie bývania, pravidelná úľava pri vzdelávaní detí) prevyšujúci dvojnásobok mestského priemeru
 - Oblasti ohrozené segregáciou – kde je hore uvedený pomer 1,7 až 2-násobok mestského priemeru
- Okrem týchto sú dôležité aj informácie miestnych samospráv, sociálnych a vzdelávacích inštitúcií



Analýza situácie segregovaných oblastí

- Poloha v rámci mesta (možnosti budúcej integrácie)
- Hlavné príčiny vzniku segregovaných oblastí
- Demografiai a spoločenská situácia (napr. pracovná sila, vzdelanie)
- Možnosti bývania (komfort, prostredie, infraštruktúra)
- Dostupnosť komunálnych služieb (analýza efektivity pôsobenia rôznych odvetviálnych politík)
- (Možný segregáčny vplyv rozvojových projektov SIRM)



Antisegregačný program

- Vytýčenie strategických smerov a vízie budúcnosti segregovaných oblastí
- Určenie operatívnych krokov pre miestne samosprávy
- Vyznačenie zásahových priorít (oblasti, odvetvia)
- Predstavenie zásahov fyzických a 'soft' nielen vo všeobecnosti, ale aj podrobne v prípade jednotlivých segregátov
- Plánovanie bez exportovania problémov



Realizácia antisegregačného programu

- Spôsoby riešenia problémov a s nimi spojené princípy použitia – miestne riešenia!
- Prostriedky integrácie bývania:
 - Likvidácia osád v zlom stave a podpora presídlenia obyvateľov (finančná pomoc, nájomné byty, výmena bytov)
 - Fyzická rehabilitácia segregovaných oblastí
- Mobilizačný program kvôli zníženiu koncentrácie obyvateľov s nízkym spoločenským štatútom



Realizácia antisegregačného programu

- Programy integrácie vzdelávania
- Programy na integráciu pracovných síl segregátov (vzdelávacie programy, vytvorenie pracovných miest)
- Zásahy na znižovanie nedostatkov spoločenských služieb
- Zdravotnícke programy v záujme rozšírenia účasti v zdravotnej starostlivosti
- Rozvoj komunít, partnerstvo rôznych účastníkov
- Koherencia programov
- Monitoring výsledkov zásahov a hodnotenie vplyvu programov



Nad odporúčania: problémy antisegregačného plánovania

- Antisegregačný plán nemal premisy pre miestne samosprávy
 - Nepripravenosť miestnych účastníkov
 - Chýbajúce styčné body medzi plánovaním rehabilitácie mesta a riešením problémov segregovaných oblastí
- Analýza hospodársko-spoločenskej situácie segregovaných oblastí je nepostačujúca k tomu, aby tvorila základ pre Antisegregačný plán
 - Chýbajúce informácie o štruktúre spoločenských skupín
 - Demografické ukazovatele nereflektujú na príčiny, problémy a konflikty v spojitosti so segregáciou



Nad odporúčania: problémy antisegregačného plánovania

- Antisegregačné plány zostali prílohami SIRM
 - Chýbajúce styčné body medzi antisegregačnými zásahmi a odvetviálnymi cieľmi miest
 - Neobjasnený vzťah medzi rozvíjaním akčných oblastí a segregovaných oblastí (súbežnosť namiesto postavenia jedného na druhom)
- Realizácia antisegregačného procesu je zväčša spoločenský problém
 - Rozvoj komunit, vzdelávanie, integrácia na trhu pracovných síl
 - Mestá väčšinou uprednostňovali fyzické usporiadanie – likvidácia problémových budov, priestorová dekoncentrácia problému, asimilácia



Zdroje

- Leipzig Charter on sustainable European cities, 2007 – European Commission
- Javaslatok az Integrált Városfejlesztési Stratégiák készítését segítő Kézikönyv módosítására, 2008 – MTA Regionális Kutatások Központja
- Városfejlesztési Kézikönyv, 2009 – Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium
- Discussion paper on the territorial aspects of extreme poverty drawing up a European extreme poverty map, 2011 – European Commission